

Handläggare
Per Qvist
08-508 876 33**Till**
Exploateringsnämnden
2023-02-23

Skrivelse om nya inslag i stadsmiljön: laddstolpar, leveransboxar och elsparkcyklar. Svar på skrivelse från Henrik Nerlund, Skönhetsrådet

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på skrivelsen.

Thomas Andersson
FörvaltningschefAnders Johnson
Avdelningschef

Sammanfattning

Exploateringskontoret håller med om att det är viktigt att det offentliga rummet upplåts på ett medvetet och omsorgsfullt sätt. Markupplåtelse bör bidra till att skapa en levande, innovativ, flexibel och hållbar stad samtidigt som tillräcklig hänsyn tas till gestaltning och påverkan på stadsbilden.

Exploateringskontoret är positivt till att de förvaltningar som handlägger markupplåtelseärenden ser över hur handläggningen kan utvecklas för att uppnå och göra rätt avvägningar mellan de ibland motstridiga målen. Exploateringskontoret är även positivt till att delta i det arbetet om anses lämpligt.

Remissen

Rådet till skydd för Stockholms skönhet har tagit fram skrivelsen ”Nya inslag i stadsmiljön: laddstolpar, leveransboxar och elsparkcyklar”. Kommunstyrelsen har ombett

exploateringsnämnden att yttra sig om skrivelsen med svarstid senast 2023-02-28.

I skrivelsen framför Skönhetsrådet att det offentliga rummet är stadens viktigaste tillgång och att stor försiktighet måste iakttas när nya objekt tillåts ta allmän plats i anspråk. Rådet uppmanar därför kommunfullmäktige att uppdra åt stadens förvaltningar att samordna sig och ta fram en tydlig strategi för hur gator, torg, parker och vattenrum upplåts och hur eventuella nya objekt ska gestaltas.

Leveransboxar, laddstolpar, reklambåtar och elsparkcyklar omnämns som exempel på företeelser som tagit plats i det offentliga rummet under senare år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för miljö, landskap och trafik.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret delar uppfattningen att det offentliga rummet är en stor tillgång för staden. Som ansvarigt för utbyggnad av allmän plats i samband med exploateringsprojekten är det en grundläggande del av kontorets arbete att värna allmänhetens tillgång till trygga och väl gestaltade offentliga rum. Privata verksamheter på allmän plats kan också vara något som bidrar till upplevelser, trygghet, mångfald och service för stockholmarna. Sådana verksamheter kan bidra på ett betydelsefullt sätt till att skapa en levande stad, något som till exempel ofta är fallet med torghandel, evenemang och uteserveringar.

Upplåtelse av mark för nya företeelser kan vidare vara ett sätt att snabbt göra nya tjänster tillgängliga för stockholmarna. Detta kan bidra till en hög innovationstakt och ett rikt tjänsteutbud och därigenom stärka stadens näringsliv även om företeelsen i fråga på sikt kan vara mer lämplig att placera på kvartersmark. Det är viktigt att det finns möjlighet att över tid förändra nyttjandet av allmän plats. Stadens gaturum bör på ett flexibelt sätt möta förändringar i stockholmarnas behov och de nya tjänster och erbjudande som såväl staden som näringslivet utvecklar för att möta efterfrågan.

De verktyg som står till stadens förfogande för att tillåta och reglera hur allmän plats tas i anspråk är markupplåtelseavtal och

tillfälligt bygglov. Exploateringskontoret anser att de är utformade och tillämpas på ett ändamålsenligt sätt.

Handläggningen av markupplåtelse bör beakta flera olika målsättningar då upplåtelsen bör bidra till en levande, innovativ, flexibel och hållbar stad samtidigt som tillräcklig hänsyn tas till gestaltning och påverkan på stadsbilden. Dessa mål kan ofta vara motstridiga.

Exploateringskontoret är positivt till att de förvaltningar som handlägger markupplåtelseärenden ser över hur handläggningen kan utvecklas för att uppnå och göra rätt avvägningar mellan de ibland motstridiga målen. Exploateringskontoret är positivt till att i så fall delta eller agera samtalspartner i detta arbete.

Vissa nya företeelser kan förväntas bli vanligt förekommande på allmän platsmark. För det fall dessa inte kräver bygglov, ställer sig exploateringskontoret positivt till att trafikkontoret, när det finner det lämpligt, utarbetar gestaltungs-föreskrifter. Detta kan t.ex. göras inom ramen för stadens möbelprogram. Laddstolpar skulle kunna vara ett exempel på en sådan företeelse.

Laddstolpar

Avseende laddstolpar arbetar exploateringskontoret efter att gaturummet främst ska användas för transport och vistelse. I exploateringsprojekten eftersträvas att all ny boendeparkering, inklusive besöksparkering till bostäder och verksamheter, sker på kvartersmark. I de flesta projekt planeras dock ett antal möjliga gatuparkeringsplatser in. Dessa kan till exempel vara nödvändiga för att möjliggöra att parkering för personer med funktionsnedsättning ligger tillräckligt nära entréer. Ett annat skäl är att möjliggöra parkering av mer tillfällig karaktär för besökande eller för leveransangöring. Hur dessa parkeringsplatser regleras behöver vara möjligt att förändra över tid. I vissa av dessa fall kan laddningsmöjlighet vara aktuell.

I stora delar av staden, t.ex. i innerstaden och närförort saknas ofta garage eller markparkering i tillräcklig omfattning på kvartersmark för att behovet av boendeparkering ska tillgodoses. Det bedöms nödvändigt att erbjuda laddningsmöjlighet i gaturummet för att kunna möjliggöra en elektrifieringstakt i enlighet med stadens mål i dessa områden. Exploateringskontoret blir således berört av behovet av laddningsplatser på gatumark i flera projekt i anslutning till befintliga gator.

Exploateringskontoret är positivt till att trafikkontoret tar fram tydliga riktlinjer för omfattning, utformning och placering av laddstolpar samt för vilka typer av parkering laddningsmöjlighet ska finnas tillgänglig. Detta bör göras såväl för sådana områden där boendeparkering främst sker på kvartersmark som i områden där gatan till stor del utnyttjas för boendeparkering.

Exploateringskontoret är positivt till att delta eller agera samarbetspartner i detta arbete.

Paketboxar

Paketboxar kan tjäna som exempel på ett nytt tjänsteutbud som skulle kunnat ha tagit längre tid att erbjuda stockholmarna om inte möjlighet hade funnits att, åtminstone under en begränsad tid, placera boxarna på allmän plats. Det är välkommet från hållbarhetssynpunkt med ett utökat utbud av tjänster som kan bidra till ett minskat transportbehov för stockholmarna.

Exploateringskontoret delar uppfattningen att pakethantering bör ske på kvartersmark men är positivt till att allmän platsmark, där det är lämpligt, kan upplåtas under en begränsad tid för att möjliggöra att nya tjänster erbjuds stockholmarna. Lämpligheten i upplåtelsen bör omprövas regelbundet.

Elsparkcyklar

Elsparkcyklar är ett nyare inslag i stockholmstrafiken som används flitigt av stockholmarna. De utgör ett komplement till det övriga transportsystemet. Exploateringskontoret är positivt till det fortlöpande arbete trafikkontoret bedriver för att reglera verksamheten så att elsparkcyklarna blir en tillgång för stockholmarna samtidigt som de nackdelar som har funnits reduceras.

Reklambåtar

Avseende reklambåtar vill exploateringskontoret påtala vikten av att målen i den kajstrategi som har tagits fram för Stockholms stad beaktas vid upplåtelse av kajplats.

Slut

Bilagor

1. Nya inslag i stadsmiljön: laddstolpar, leveransboxar och elsparkcyklar från Henrik Nerlund, Skönhetsrådet, 2022-09-